

201 6

Bæredygtig vækst i mælkeproduktionen efter 2015

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

LDP 2020

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

SEGES P/S - SEGES Kvæg

05-09-2016

Specialkonsulent Morten Lindgaard Jensen

Interview af 15 landmænd om deres bedrifters udviklingsmuligheder

Indholdsfortegnelse

1.1	Konklusion	2
1.2	Indledning	2
1.3	Problemstilling	3
1.4	Miljømæssige konsekvenser for de 15 bedrifter	6
Case 1		6
Case 2		6
Case 3		7
Case 4		8
Case 5		9
Case 6		10
Case 7		11
Case 8		12
Case 9		13
Case 10		14
Case 11		15
Case 12		16
Case 13		17
Case 14		18
Case 15		19

1.1 Sammendrag og konklusion

Interviewene med de 15 landmændene giver et billede af de forestillinger landmænd ofte har når det gælder deres ejendoms udviklingsmuligheder. For en stor del af de interviewede landmænd var det muligt at opfylde deres ønske om udvidelse af produktionen og dermed sikre fremtiden for deres ejendom.

De landbrug der var helt låst fast pga. nogle meget lave ammoniak depositionskrav kan kun ved ændret status af de nærliggende naturarealer eller ved ændring af de generelle miljøregler få mulighed for at opnå deres ønsker for udvidelse af produktionen. Alternativt må anlægget nedlægges, hvilket kan være en mulig løsning, men ikke uden betydeligt tab for landmændene, med mindre de kan få udbetalt kompensation for at flytte deres produktion til en anden lokalitet.

1.2 Indledning

I 2007 indførte den danske regering en ny husdyrlov "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" der havde til hensigt at gøre den forvaltningsmæssige regulering af husdyrbrug mere gennemskuelig. Med loven ville landbrug blive samlet under ét lovgivningssæt, og samlet skulle der kunne tages nødvendige hensyn til naboer, miljø, natur og landskab. Loven samler planlovsregler om landzone, vurdering af virkning

på miljøet (VVM) og miljøbeskyttelseslovens regler om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Loven har til formål at regulere husdyrbrug der udvides eller ændres.

Loven redegør for, at husdyrbrug under 75 dyreenheder (DE) skal have en tilladelse der belyser beliggenhed i forhold til naboer, i forhold til øvrige bygninger og i forhold til natur.

Husdyrbrug der er større end 75 DE skal have en egentlig miljøgodkendelse, hvilket betyder, at der skal indsendes en ansøgning i Miljøstyrelsens IT-system, husdyrgodkendelse.dk. Systemet giver mulighed for, ud over at lave fosfor og kvælstof beregninger på mark og ammoniak fra stald, at beregne hvor meget ammoniak der havner i oplandet til staldene. I praksis kan man vælge staldsystemer der ligger i de danske normtal, som er grundlaget for beregning af hvor meget kvælstof et husdyr udskiller, hvor meget der fordampes fra stald og lager, at til slut hvad der er af kvælstof ab lager. Det betyder, at ikke anerkendte staldsystemer i princippet ikke kan vælges. Der kan dog vælges virkemidler der forbedrer normtalsstaldene, som f.eks. gulvskraber på spalter, svovlsyrebehandling af gyllen, overdækning af gyllelagre og reduceret råprotein i foderet. For husdyrbrug over 75 DE er godkendelsesprocessen afhængig af om husdyrbruget er over eller under 250 DE. Er der under 250 DE er reglerne til BAT-redegørelser ikke så fyldestgørende som hvis der er over 250 DE, og antal DE mellem 250 og 750 har et gradueret reduktionskrav, hvilket vil sige, at ammoniakfordampningen skal reduceres fra 25 pct. ved 250 DE og stiger til 37 pct. ved 750 DE. Reduktionen skal ses i forhold til referencen i BAT teknologibladene, og svarer til ca. 50 pct. reduktion af ammoniakfordampningen sammenlignet med staldgulve med spalter og ringkanal, og ved 750 DE svarer det til ca. 60 pct. reduktion

1.3 Problemstilling

Med den nye husdyrlov blev det obligatorisk at overholde depositionskrav til følsom natur. Før 2007 var det amterne der på baggrund af konkrete vurderinger af naturen og med forudsætninger til husdyrbrugets anvendelse af miljøteknologier, der afgjorde om en staldetablering eller udvidelse, kunne tillades. I 2007 blev kravene til etablering af nye stalde eller udvidelser, at der maksimalt måtte ske en forøgelse af totaldepositionen fra staldene til følsom natur, med andre ord en merdeposition. Der skulle dog skelnes mellem to risikozoner, hvilket betød at der indenfor 300 meter fra følsom natur ikke måtte ske en merdeposition og lå staldene mellem 300 og 1.000 meter fra følsom natur måtte merdepositionen være på maksimalt 0,7 kg ammoniak-N afhængig af hvor mange andre husdyrbrug der afsætter ammoniak til samme natur. I 2011 blev kravene til totaldeposition yderligere skærpet, hvilket betød at hele husdyrbrugets totaldeposition kun måtte afsætte 0,7 kg ammoniak-N til Natura2000.

Ammoniakkrav til natur pr. 1. januar 2007:

Det gælder § 7 områder som er:

- Højmoser
- Lobeliesøer
- §3 Heder over 10 ha, udenfor Natura2000 områder.
- §3 overdrev over 2,5 ha, udenfor Natura2000 områder.
- §3 heder – alle – indenfor Natura2000 områder
- §3 overdrev – alle – indenfor Natura2000 områder
- Særligt følsomme søer.

Bufferzone I – betyder:

Ingen merdeposition hvis anlæg ligger indenfor 300 meter fra områderne. Det er muligt at få godkendelse hvis der kan reduceres fra eksempelvis eksisterende anlæg.

Bufferzone II – betyder:

Områderne må merbelastes med:

- 0,7 kg ammoniak-N/ha pr. år hvis de ligger mellem 300 og 1000 meter fra anlæg
- 0,5 kg ammoniak-N/ha (fra det enkelte anlæg) hvis der er 2 anlæg
- 0,3 kg ammoniak-N/ha hvis der er flere anlæg end 2.

Der måles til anlæggene fra nærmeste punkt af naturareal.

Øvrige naturarealer er beskyttet af det generelle ammoniakkrav, hvilket vil sige stort set alle § 3 områder.

Dog, skal Natura2000 områder særskilt vurderes med hensyn til Habitatdirektivets bilag IV. Der accepteres normalt ikke en forøgelse af næringsstofftilførslen på harmoniarealer i Natura2000. Der ligger en naturvurdering til grund for afgørelser i Natura2000 områder. Særligt sårbare er kilder og væld, hængesæk og andre kærsmfund.

Kommunen skal vurdere øvrige § 3 områder med hensyn til at deres tilstand ikke ændres, selvom de er beskyttet af det generelle ammoniakkrav.

Ammoniakkrav til natur pr. 23. februar 2011.

Der indgår nu begrebet totaldeposition som betyder, at det er depositionen fra hele anlægget der tæller.

Kravene gælder:

- Ammoniakfølsomme Natura2000 som er § 7 og § 3 områder (se under "ammoniakkrav til natur pr. 1. januar 2007" vedr. § 7 områder) – **benævnt kategori I**. Vær opmærksom på udpegningsgrundlaget for området, om det er ændret til et § 7 område eller § 3 hede eller overdrev over 2.500 m².
- Ikke Natura2000, men § 7 (som i dag) – **benævnt kategori II**
- Alle § 3 områder og skov (ammoniakfølsom) som ikke er omfattet af kategori I og II – **benævnt kategori III**.

Kategori I – totaldeposition pr. år

- hvis ansøger er alene indenfor den aktuelle afstand fra naturareal, er kravet max. 0,7 kg N/ha
- hvis 1 brug mere end ansøgers, er kravet 0,4 kg N/ha pr. år.
- hvis 2 brug og derover udover ansøgers, er kravet 0,2 kg N/ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug udover ansøgers tæller med efter følgende minimum antal DE:

- Indenfor 200 meter skal de være over 15 DE
- Indenfor 200-300 meter skal de være over 45 DE
- Indenfor 300-500 meter skal de være over 75 DE
- Indenfor 500-1.000 meter skal de være over 150 DE

- Over 1.000 meter skal de være over 500 DE og påvirke med over 0,3 kg N/ha.

Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt i det ammoniakfølsomme Natura2000 område.

Kategori II – max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år uanset hvor mange anlæg der ligger indenfor afstanden til naturområdet.

Kategori III - øvrige § 3 områder – heder, moser, overdrev, ammoniakfølsom skov. Merdeposition på 1,0 kg uanset hvor mange anlæg der ligger.

I en spørgeundersøgelse som blev besvaret af 412 mælkeproducenter (se rapporten "Mælkeproducenternes fremtidsplaner – Resultater fra spørgeundersøgelse") var der et antal mælkeproducenter, der så deres muligheder for vækst som begrænset af de stedlige naturforhold og de i dette sammenhæng gældende miljøkrav. Deres svar på følgende spørgsmål var:

Hvad er den væsentligste årsag til, at du/I forventer, at det bliver svært at få miljøgodkendelse ?

Svar muligheder

1. Ejendommen ligger tæt på naturarealer
2. Det bliver vanskeligt at opfylde generelle ammoniakkrav
3. Kommunen er generelt ikke venlig stemt overfor udvidelse af landbrug
4. Andet

De landmænd der har svaret på spørgsmålet er blevet vurderet på Deres husdyrbrugs beliggenhed, vækstønsker og den omkringliggende natur, og er efterfølgende blevet kontaktet for afklaring af Deres situation.

15 landmænd er besøgt, og der er på samtlige ejendomme lavet en miljøredegørelse med ammoniak- og lugtvurdering som klarlægger deres muligheder. Lugt er i projektet ikke et egentligt afgrænsende punkt i undersøgelsen, men er af afgørende betydning hvis den ønskede udvidelse skal godkendes, og indgår derfor i miljøvurderingerne.

1.4 Miljømæssige konsekvenser for de 15 bedrifter

Case 1

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at opfylde generelle ammoniakkrav

Landmanden i Case 1 ønsker at bygge en ny moderne kostald til 250 årskøer i forbindelse med et løbende generationsskifte.

Ungdyrstalden der i dag ligger mod nord fjernes og den nye stald bygges på samme byggefelt. Eksisterende kostald indrettes til kvier. Kalve placeres som i dag, hhv. i en ældre kostald og i kalvehytter. Den nye kostald indrettes med spaltegulv med kanal og linespil samt skraber på gulvet.

Gulvet i eksisterende kostald forbliver uændret, hhv. spaltegulv med ringkanal og gulvskraber samt fast drænet gulv. Kalve går på dybstrøelse.

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til vurdering af lugtkrav. Der synes ikke at være problemer ved nærmeste nabobolig. Der er ikke samlet bebyggelse i nærheden. Indenfor nærmeste byzone, der ligger ca. 3,5 km fra staldene, er der heller ikke beregningsmæssige lugtproblemer.

Umiddelbart vurderes udvidelsen ikke at have problemer med hensyn til de nærliggende naturarealer. Med de valgte staldsystemer opfyldes depositionskravene vedr. ammoniak til det nærmeste Natura2000 område.

Billede 1, staldanlæg med ny kostald mod nord og luftfoto med naturangivelser (skraveret)

Case 2

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Case 2 er en situationen hvor et eksisterende ubenyttet staldareal ønskes udnyttet "ny kostaldsafsnit". Udvidelsen skal ses i sammenhæng med et forestående generationsskifte og drejer sig om at øge antal årskøer fra de nu tilladte 450 til 570, i alt 120 årskøer. Endvidere øges antal årsopdræt fra de tilladte 490 stk. til 620 stk. Opdræt i nødvendigt omfang, ca. 200 stk. i alderen 16-23 mdr. sendes i pasning på anden ejendom, idet der ikke opføres nye bygninger, men alene optimeres på eksisterende anlæg.

På grund af udvidelsen, er der beregningsmæssige lugtproblemer ved en nabobeboelse. Af den grund er antal malkekøer i det staldafsnittet "ny kostaldsafsnit" reduceret fra 110 til 105 køer, og afsnittet med goldkøer er øget med tilsvarende 5 køer.

Umiddelbart er den ønskede produktionsændring mulig. De omkringliggende naturarealer når ikke deres aktuelle tålegrænse, hvilket bl.a. skyldes, at kostalden i dag har et højt miljøteknologiniveau, skrabning af spaltegulvet sammen med staldforsuring er sat til en reduktion på 75 % i forhold til et spaltegulv med ringkanal uden miljøteknologier. Dette gør, at det nærmeste naturareal, en § 3 skov mod nord, ikke opnår en merbelastning der er større end reglerne i dag tillader. Det skal bemærkes, at skoven ikke har nogen særskilt offentlig miljøvurdering som gør den særlig følsom.

Skoven mod øst har ifølge offentlige registreringer ikke status som særlig følsom

Billede 2, staldanlægget med ny kostaldsafsnit og luftfoto med naturangivelser (skraveret og farvelagt område)

Case 3

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Case 3 beskriver situationen hvor en eksisterende kostald forlænges mod vest, og der bygges ny kviestald med dybstrøelse. Antal årskøer udvides fra 170 til 250, i alt 80 stk. Opdræt udvides tilsvarende, fra 170 stk. årsopdræt til 250 stk. Udvidelse skal give ejendommen den nødvendige størrelse for at kunne overleve med

nutidens krav og vilkår der gælder for husdyrproduktioner. For at få plads til de ekstra kvier, etableres en helt ny kvie og goldkostald med dybstrøelse.

Forlængelsen af kostalden med fast drænet gulv og 12 daglige skrabninger og den nye opdrætsstald med dybstrøelse vurderes ikke at give problemer med hensyn til de omkringliggende naturarealer. Det store hedeareal mod syd når med staldsystemet kun en totaldeposition på 0,1, hvilket er et stykke under den aktuelle grænseværdi

Billede 3, staldanlægget med ny kostaldstilbygning og ungdyrstald og luftfoto med naturangivelser (markeret område)

Case 4

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Ejendommen er en økologisk malkekvægproduktion med en godkendelse til 450 årskøer og tilhørende 450 stk. årsopdræt. Ifølge landmanden, ønskes der en udvidelse af produktion med 150 stk. årskøer og 150 stk. årsopdræt så den samlede produktion bliver på 600 årskøer og 600 stk. årsopdræt.

Landmanden oplyser at den ønskede vækst er nødvendig for at opretholde en produktion der kan honorere samfundets krav til en husdyrproducent. Endvidere ligger der aktuelle planer om et generationsskifte hvilket bestyrker at en udvidelse er nødvendig.

Til ejendommen er der blevet tilbygget ny kostald som i dag har ledig kapacitet. Ved udnyttelse af eksisterende staldfaciliteter til malkekøer samt ved at inddrage staldkapacitet der i dag bruges til opdræt, kan der findes plads til de ekstra 150 årskøer. Ca. 200 stk. opdræt flyttes på anden ejendom.

Umiddelbart vil det med nuværende naturudpegninger ved nærliggende å ikke være muligt at udvide til 600 køer pga. Udpegningen er en § 3 hede i et Natura2000 område.

Øvrige naturpunkter, vurderes ikke, til at blive påvirket af udvidelsen.

Det er op til kommune at vurdere om værdien af naturområderne skal revurderes i forbindelse med en miljøansøgning på de 600 antal køer. Umiddelbart er områderne en begrænsning.

Det skal bemærkes, at der er regnet på ammoniakbelastningen med den nuværende godkendelse, og den viser en større belastning end der vil kunne tillades hvis dyreholdet skulle godkendes i dag.

Billede 4, eksisterende staldanlæg og ungdyrstald og luftfoto med naturangivelser (pil peger mod hedearealet)

Case 5

Landmanden mente at det blev vanskeligt at udvide pga. de generelle miljøkrav

Målet for landmanden var en udvidelse af produktionen fra 330 til 400 årskøer med tilhørende årsopdræt fra 300 stk. til 400 stk. Opdræt i nødvendigt omfang placeres på anden ejendom, idet der ikke opføres nye bygninger, men alene optimeres på eksisterende anlæg.

I optimeringen, er placering af årsopdræt tænkt ud fra muligheden for optimal pasning, hvilket vil sige at alle kalve fra 0 til ca. 1 mdr. opstaldes i nuværende ungdyrstald. Ca. 150 stk. opdræt flyttes til anden ejendom.

Umiddelbart er den ønskede produktionsændring mulig. De omkringliggende naturarealer når ikke deres aktuelle tålegrænse, hvilket bl.a. skyldes, at kostalden i dag har et højt miljøteknologiniveau, skrabning af spaltegulvet på kanal med linespil sættes til en reduktion på 33 %, hvilket gør, at det nærmeste naturareal, et § 3 overdrev mod syd/øst, ikke opnår en merbelastning der er større end reglerne i dag tillader.

Øvrige naturområder, vurderes ikke, til at blive påvirket af udvidelsen.

Nærmeste nabo ligger ca. 200 meter fra anlæggets centrum og lugtberegninger viser ikke noget kritisk niveau. Nærmeste samlede bebyggelse er endvidere heller ikke en hindring for udvidelsen.

Billede 5, eksisterende staldanlæg og ungdyrstald og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 6

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Landmanden ønsker at udvide fra 195 til 240 årskøer ved at opføre en tilbygning til eksisterende kostald. Begrundelse er at skal ejendommen med en malkekvægproduktion have en fremtid og dermed gøre det interessant at lave generationsskifte og tiltrække arbejdskraft skal produktionen være teknologisk opdateret, hvilket vil betyde investering i malkeroboter. En investering som vil kræve at der sker den anførte udvidelse. Tæt på staldene ligger nogle overdrev der er beskyttet jf. § 3 i Miljøbeskyttelsesloven, og landmanden ser disse arealer som den største udfordring. Indenfor rimelig afstand findes der ikke større heder og overdrev, eller højmoser og lobeliesøer, og heller ikke Natura2000 områder.

For at få den nye og gamle stald til at udlede ammoniak i en mængde der opfylder lovens minimumskrav for de § 3 overdrev der ligger tættest på stalden, er der indsat staldforsuring, hvilket opfylder totaldepositionskravet så rigeligt.

Lugt er ikke noget problem. Landmanden har tilkøbt nogle nærliggende boliger, hvilket bevirker at han ikke begrænses af lugtkrav til samlet bebyggelse, og der er så langt til enkeltbolig, at der heller ikke er begrænsninger til dem.

Billede 6, eksisterende staldanlæg med tilbygning og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 7

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Ejendommens produktionsapparat ønskes udvidet med 85 årskøer, hvilket der i dag er plads til i eksisterende bygninger. Der er indregnet en ny gyllebeholder på 3.000 m³, for at opfylde opbevaringskravet til gylle.

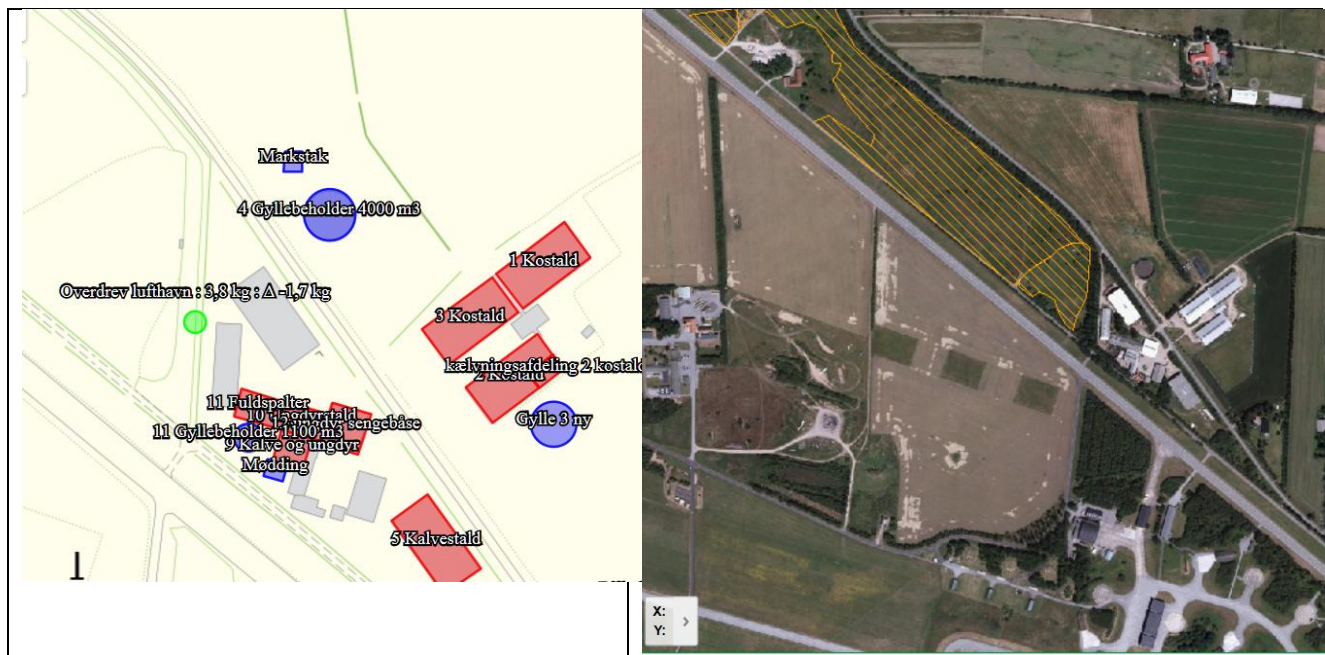
Problemet med ejendommen og dens produktion er at den belaster et nærliggende naturarealer med ammoniak allerede i dag. Naturarealet er et overdrev, beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Naturarealet ligger inde på et naboareal, og er således ikke ejet af landmanden, og kan dermed ikke umiddelbart indgå som et afgrænsningsareal. Derfor er der regnet på nogle ændringer der inddrager miljøteknologier i alle tilhørende stalde, for dermed at se på hvor meget belastningen af overdrevet kan nedbringes.

Udvidelsen på 85 årskøer bringer den samlede produktion op på 400 årskøer og tilhørende opdræt. Nuværende produktionstilladelse fra 2006 er på 315 årskøer og 311 stk. årsopdræt fra 0-27 mdr. Opdrættet er sat til 400 stk. årskvier fra 0-25 mdr. Ved brug af kønssorteret sæd, kan det være muligt at nedbringe antal kvier.

På ejendommen udnyttes eksisterende moderne stalde, med spalter, ringkanal og gulvskraber, til i alt 400 årskøer. Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer, men der installeres en ekstra malkerobot til udvidelsen af antal årskøer.

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til vurdering af lugtkrav. Der synes ikke at være problemer ved nærmeste naboer eller by.

Umiddelbart er ejendommen låst fast med hensyn til udvidelsen, hvilket betyder at produktionsudvidelsen på 85 malkekøer med opdræt ikke er mulig at gennemføre. Begrænsningerne ligger i overdrevet der godt nok reduceres i den totale deposition trods udvidelse, men stadigvæk ligger over de 1,0 kg NH³-N, og når totalt ned på 3,8 kg.

Billede 7, eksisterende staldanlæg med tilbygning og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 8

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Landmanden vurderede, at skulle ejendommen sikres med hensyn til dens fremtid, herunder et evt. generationsskifte, ville en udvidelse med 50-100 årskøer være nødvendig.

Der er beregnet en udvidelse på ca. 80 årskøer, så den samlede produktion kommer på 330 årskøer. Nuværende produktionstilladelse fra 2006 med senere anmeldelse af skift i dyretype, er på 251 årskøer og 198 stk. årsopdræt. Opdrættet i beregningen er sat til 200 stk. årskvier fra 0-25 mdr., hvilket betyder at der skal bruges kønssorteret sæd i forventning om, at der udskiftes ca. 100 køer årligt, svarende til en udskiftning på ca. 33 %.

Problemet med ejendommen og dens produktion er at den belaster de nærliggende naturarealer med ammoniak allerede i dag. Derfor er der regnet på nogle ændringer der inddrager miljøteknologier for dermed at se på hvor meget belastningen kan bringes ned.

Der bygges ny kostald til 80 årskøer parallelt med eksisterende kostald. Alle kvier er sat på græs i sommerhalvåret, køer græsser i dagtimerne og kælvningsalderen er sat til 25 mdr.

Det synes ikke at være andre husdyrproduktioner, der overlapper depositionen og dermed sætter yderligere begrænsninger.

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til vurdering af lugtkrav, og der synes ikke at være problemer ved nærmeste nabo. Det samme gælder nærmeste byområde.

Umiddelbart er ejendommen låst fast med hensyn til udvidelse, hvilket betyder at produktionsudvidelsen på 80 malkekøer ikke er mulig at gennemføre. Begrænsningerne ligger i de naturarealer der ligger inde i et

Natura2000 område. Og selvom den totale deposition reduceres med 11,8 kg NH³-N er belastningen helt oppe på 9,0 kg.

Billede 8, eksisterende staldanlæg med ny stald til 80 årskøer og luftfoto med naturangivelser (natur går ind i bygninger?)

Case 9

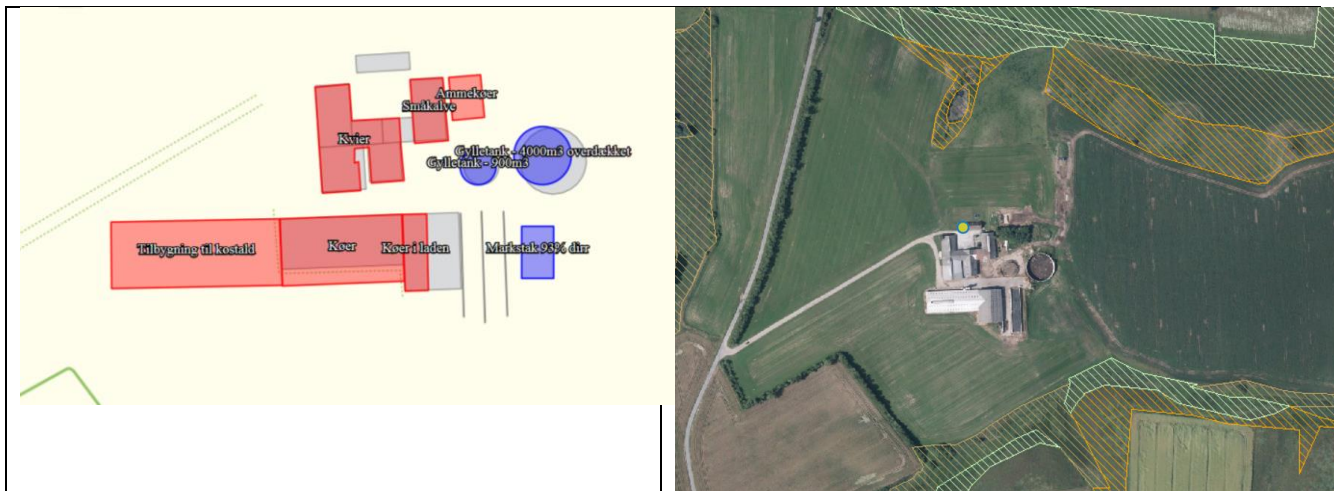
Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Ejendommen ønskes udvidet for at opnå et acceptabelt og økonomisk niveau ud fra de fremtidsplaner der vurderes at give ejendommen den nødvendige størrelse for at kunne efterleve de vilkår der stilles til produktioner i dag. Her tænkes specielt på nødvendigt behov for mere arbejdskraft og mere fleksibilitet i hverdagen.

Der vurderes en nødvendig udvidelse af produktionen med 150 årskøer, fra 155 til 305 med tilhørende årsopdræt (før 210 stk. - beregnet 240 stk.). Det lave antal opdræt begrundes med, at der i forbindelse med den nye mælkeproduktion vil produceres flere krydsningskalve til salg for viderefodning, og dermed reduceres opdræt til alene at være fra den bedste dyregruppe. Endvidere etableres en ammekvæg besætning på 15 moderdyr med 8 stk. opdræt. Kvæget er kun på stald i kælvningssæsonen. Ammekøerne skal afgræsse naturarealerne for at give overdrevene mere og bedre naturpleje.

Umiddelbart vurderes det, pga. naturarealet - overdrev med et areal større end 2,5 ha., at den ønskede udvidelse med 150 årskøer, ikke er mulig. Overdrevet må maksimalt påvirkes med en totalbelastning på 1,0 kg NH³-N pr. ha. Beregninger viser at totalbelastningen ligger 1,3 kg NH³-N pr. ha.

Ammekobesætningen, der anskaffes til at afgræsse overdrevene, imødekommer ikke vedligeholdelse af overdrevene i den forstand, at det giver mulighed for en højere kvælstofdeposition til arealerne.

Billede 9, eksisterende staldanlæg med tilbygning og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 10

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at kommunen ikke er venligt stemt overfor udvidelse af landbrug.

Produktionen, der er økologisk, ønskes udvidet for at imødekomme de fremtidsplaner der ligger for bedriften, herunder et forestående generationsskifte.

Den nødvendige udvidelse vurderes at være på ca. 100 årskøer, og omhandler en udvidelse fra 272 årskøer til 375 årskøer. Endvidere et tilhørende opdrætshold på ca. 375 stk. årsopdræt.

Der bygges ny kostald med malkecenter der matcher den 375 ko store besætning. Den nye stald er med spaltegulv med kanal og linespil. Endvidere skræbes spalterne. Samtidig sker der en omrokering af opdrættet. Den "gamle" kostald er ligeledes med spaltegulv med kanal og linespil samt gulvskraber. Endvidere opføres ny gyllebeholder.

Umiddelbart er der nogle udfordringer, i forhold til landmandens ønsker, med de aftalte placeringer og et naturareal som er et kategori 3 overdrev. Det er dog opnåeligt at reducere ammoniak – merdepositionen såfremt den nye gyllebeholder etableres med fast overdækning. Alternativt flyttes gyllebeholderen ud og væk fra byggefeltet.

Der synes ikke umiddelbart at være problemer med lugt til naboer eller samlet bebyggelse.

De øvrige naturområder bliver ikke påvirket af udvidelsen.

Billede 10, eksisterende staldanlæg med ny kostald og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 11

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Produktionen på denne ejendom ønskes udvidet bl.a. for at realisere fremtidsplaner, men også, og ikke mindst, for at kunne efterleve de større og større krav der stilles til produktionslandbrug. Fremtidsplanerne indeholder bl.a. et ønske om generationsskifte.

Mælkeproduktionen ønskes udvidet med 97 årskøer. I dag er produktionen på 113 årskøer, og med udvidelsen vil produktionen blive på i alt 210 årskøer. Der ud over vil antal årsopdræt blive øget til 200 stk.

Der opføres en ny kostald til samtlige 210 årskøer, og endvidere laves der plads til sendrægtige kvier. Eksisterende stalde anvendes i det omfang det er muligt indenfor de eksisterende rammer, og vil ellers blive renoveret i nødvendigt omfang. I den eksisterende kostald og den nye kostald etableres spaltegulv med ringkanal og staldforsuring.

Det nærliggende overdrev vil uanset at der investeres i højteknologisk miljøteknologi blive belastet mere end den lovmæssige grænse tillader på 1,0 kg. i totaldeposition. I alt vil belastningen blive reduceret med 2,6 kg $\text{NH}_3\text{-N}$, men totaldepositionen ligger på 3,7 kg $\text{NH}_3\text{-N}$.

Umiddelbart vurderes det, pga. naturarealet - overdrev med et areal større end 2,5 ha., at den ønskede udvidelse med det ønskede antal køer ikke er mulig.

Billede 11, eksisterende staldanlæg med ny kostald og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 12

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Landmanden ønsker at udvide antal malkekøer for at udnytte produktionsapparatet effektivt og med lave omkostninger.

- Staldafsnittet med højdrægtige kvier udnyttes til malkekøer
- Den samlede udvidelse af antal malkekøer er på 55 årskøer
- Der udvides ikke med større staldkapacitet, men der reduceres i årsopdrættet ved brug af kønssorteres sæd, lavere kælvningsalder og lavere udskiftningsprocent.

I vurderingen er afgræsning indsat for opdræt fra 6 mdr. til kælvning. Afgræsningsperioden er sat til 6 mdr.

Udvidelsen med 55 årskøer giver et samlet produktionsniveau på 265 årskøer. Opdrættet i beregningen bygger på, at der ved brug af kønssorteres sæd, kan ske en reduktion af antal årsopdræt og ved samtidig at sænke kælvningsalderen fra 27 til 25 mdr. Der er regnet med en udskiftning på ca. 30 %, hvilket svarer til ca. 80 stk. førstekalvs køer årligt, og i alt 165 stk. opdræt. Endvidere er der regnet med en årlig produktion på 185 stk. slagtekalve fra 40-60 kg (af begge køn).

Umiddelbart er den ønskede udvidelse mulig med hensyn til følsomme naturarealer. Nærmeste naturareal er overdrevet nord/øst for ejendommen. Overdrevet er beskyttet efter husdyrlovens bekendtgørelse § 7, men pga. af staldens miljøteknologier er der ikke påvirkninger af arealet.

Billede 12, eksisterende staldanlæg med kælvekvier afsnit til udvidelsen og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 13

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Der ønskes en udvidelse af produktionen fra den nuværende tilladelse på 195 årskøer til hvad der er muligt i antal årskøer med tilhørende årsopdræt. Endvidere ønskes slagtekalveproduktionen på naboejendommen opdateret med tilladelse til de tyrekalve, ved 2 mdr. til slagtning, der produceres fra hovedejendommen.

Der opføres ny stald på hovedejendommen til malkekøer, opdræt placeres i eksisterende kostald og stalde der i øvrigt anvendes til opdræt og tyrekalve i dag.

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til opfyldelse af lugt krav. Der synes ikke at være naboer til ejendommene der vil blive omfattet af lugtkrav.

Umiddelbart er den ønskede produktionsændring på hovedejendommen ikke mulig pga. naturarealet mod øst. Med nuværende produktion er totaldepositionskravet til arealet allerede i dag over det tilladte på 1,0 kg ammoniak pr. hektar.

Der er regnet på en udvidelse med 205 årskøer til i alt 400 årskøer med placering som aftalt, langs med alléen til ejendommen. Kvier og goldkøer placeres i gamle kostald. Med de teknologiløsninger der i dag er til rådighed, vil det ikke være muligt at komme ned på 1,0 kg ammoniak pr. ha. Den nye kostald, som rummer 360 lakterende køer, er indrettet med spaltegulv med kanal og linespil, og med skraber på gulvet. Der etableres en ny gyllebeholder som overdækkes. Endvidere afgræsses i aftalt omfang, goldkøer, kvier fra 6-13 mdr. og fra 17-24½ mdr.

Der er regnet på en alternativ løsning, hvilket indbefatter tilbygning til eksisterende kostald mod nord, med et antal sengebåse der svarer til udnyttelse af kapaciteten i en malkerobot. I alt er udvidelsen sat til 70 køer, hvoraf 65 opstaldes i den nye tilbygning og 5 i eksisterende dybstrøelsesarealer. Pga. øget antal kvier, flyttes kvier fra 17-24½ mdr. (forslag) til ejendommen med slagtekalve, i alt 80 stk.

Med overdækning af den største gyllebeholder, "multigulv" i kostalden, inkl. eksisterende kostald og reduceret råprotein i foderblandingen til 156 g / kg tørstof, er det muligt at overholde totaldepositionskravet til overdrevet mod øst. En løsning der vil kræve en omkostning i nyt gulv i eksisterende kostald på hovedejendommen, og nyt gulv med spalter på ejendommen med slagtekalve.

Billede 13, eksisterende staldanlæg med tilbygning og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 14

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Der ønskes en udvidelse af produktionen der tager udgangspunkt i en tidligere udvidelsesetape fra 250 til 625 årskøer, som kun delvis er udnyttet, hvilket vil sige, at i dag er produktionen på 280 årskøer med tilhørende opdræt.

For at sikre ejendommens fremtid både med hensyn til generationsskifte og muligheden for at tiltrække arbejdskraft, ønskes produktionen udvidet til 1.000 årskøer med opdræt. Der opføres nye stalde i et passende logistisk sammenhæng ud fra hensyn til natur og naboer.

Der bygges nyt moderne staldanlæg med lavemissionsgulve, velfærdsafsnit til højdrægtige og kælvende køer, kalvestalde med gode hygiejnemuligheder og hytter til hver kalv.

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til vurdering af lugtkrav. Med viste placering synes der ikke at være lugtproblemer ved naboer.

Umiddelbart er den ønskede produktionsudvidelse også mulig med hensyn til § 7 overdrevet mod nord/vest, det samme gælder § 3 overdrevet mod vest og mosen mod vest. I beregningen indgår overdækning af gyllebeholdere.

Billede 14, placering af nyt staldanlæg og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)

Case 15

Landmanden mente at det bliver vanskeligt at udvide pga. at ejendommen ligger tæt på natur

Landmanden ønskede en udvidelse der kunne bære og realisere bedriftens fremtidsmuligheder bl.a. med hensyn til generationsskiftet men også arbejdspladser.

For at opnå dette ønske udvides mælkeproduktionen fra 179 årskøer til 400 årskøer og med opdræt fra 203 stk. årsopdræt til 440 stk. Kvierne kælder ved 27 mdr.

Eksisterende kostald anvendes til opdræt fra 6 mdr. til kælvning. Kalvestalden forlænges til opstaldning af yderligere 54 kalve fra 0-6 mdr. samt det øgede antal tyrekalve, så kalvestalden i alt passer til 98 årskalve kvier og 17 stk. tyrekalve 40 til 70 kg. (ca. 4 uger) til videre salg til opfodning.

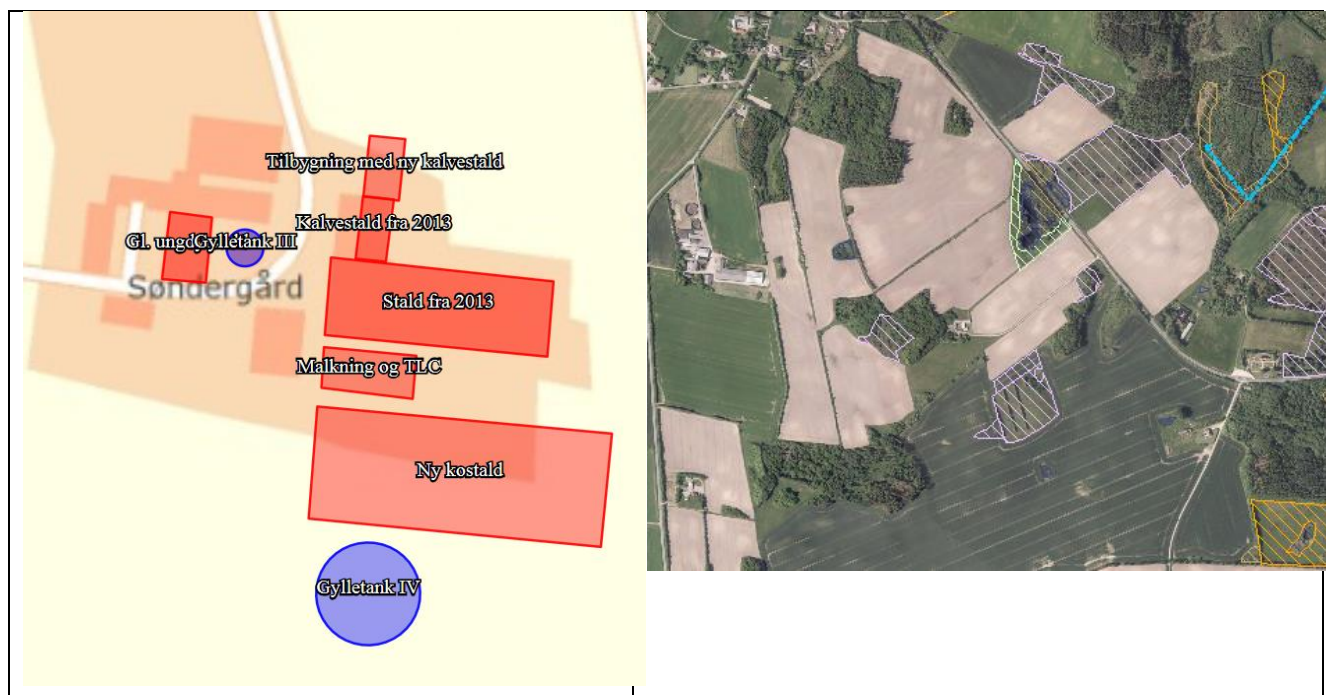
Såfremt den nye kostald og malkecentret med TLC-afsnit rykkes tættere sammen end aftalt med landmanden i første omgang, øges afstanden til en §3 hede mod øst/sydpøst, og udvidelsen vil ikke påvirke heden med større ammoniakmængde end husdyrgodkendelsesloven tillader.

Forudsætningerne for at nå niveauet er:

- Den nye kostald bygges med spaltegulv med kanal og linespil, og spaltegulvet skræbes 6 gange i døgnet.
- Den nye gyllebeholder på 4.000 m³ overdækkes
- Eksisterende kostald med spaltegulv og ringkanal skræbes 6 gange i døgnet

Der er lavet afstandsmålinger til naboer med hensyn til vurdering af lugtkrav. Der synes ikke at være lugtpåvirkninger til nærmeste nabo og nærmeste byzone

Der er ikke sat kreaturer på græs. Afgræsning vil ændre en smule på naturpåvirkningen.

Billede 15, eksisterende staldanlæg med tilbygning og luftfoto med naturangivelser (skraverede arealer)